

Hogne Straume
Straumsvegen 9
5939 Sletta

Straume, 15.05.2020

Alver kommune v/Kjartan Nyhammar
Kvernhusmyrane 41
5914 Isdalstø

Høyrings sak hjorteviltforvaltning med frist 28.d.m.

Røynsler og synspunkt frå ein bonde nord på Radøy.

Soltveit gnr414, Nordanger gnr. 415, Mjøs gnr. 416 og Straume gnr. 493 utgjer det geografiske området som vidare vert omtala som Nordanger krinsen. Desse fire gardane utgjer også jaktfelta i Nordangervågen hjortevald.

I Nordanger krinsen er det eit kjend problem med beiteskade på eng, skogskade og bil-påkøyrslar av hjort. Her er det og eit aktivt produksjonsmiljø for mjølk og anna storfehold. I fôrproduksjon generelt og i mjølkeproduksjon spesielt, er mengd og kvalitet på grovfôret avgjerande for resultatet. Med så stor hjortestamme som me har no, er det vanskeleg å fornya enga eller ha attlegg i samband med nydyrking. Det siste er viktig også i samband med eit eventuelt komande forbod mot nydyrking på myr. Beitinga av hjort fører også til stort avlingstap og set ned kvaliteten på graset. Eg vil nemna at i det komande halvtanna året skal det byggjast 3 nye fjøs for storfe i Nordanger krinsen. To av desse for mjølkekyr.

Hjorten beitast hardt på graset haust, vinter og tidleg på våren og seinare, då han bl.a. et akset av timoteien. Då vert planten øydelagt for resten av veksten og forringa i fôrverdi, ved at edlare frødelane er borte. Timotei er den beste planten i fleirårig eng. Han er var for hard beiting. Då går han snart ut og vert erstatta av meir lågverdige ugrasartar. Mykje skit kan verta med i foret, det er også serdeles uheldig for kvaliteten. Jordsmonnet her, med myrar og rein humusjord på grunnfjell, i kombinasjon med mykje regn, gjær beiting av mykje dyr heile året som særst ugunstig for å halda på god kulturreng og beite. Det er nyleg uttala av sitjande landbruksministar at norsk for må verta viktigare i matproduksjonen. Då vil lokal grovforproduksjon få meir å seia. I fjor opna Tine nytt konsummjølks anlegg i Blomsterdalen. Det skal forsyna den nest største marknaden i landet. Den investeringa er basert på tilførsle av lokalt råstoff.

På byrjinga av 2000-talet, var eg vert for eit forsøksfelt i regi av Norsk landbruks rådgjeving, dåverande Forsøksringen. Då vart det prøvd med dyrking av ulike frøblandingar til eng, utanfor og innanfor inngjerding. Slik vart skaden og avlingstapet dokumentert. Kjartan Nyhammar kan orientera om det forsøket og skaffa fram resultatata og dokumentasjonen. Eg er svært takksam om dette kunne leggjast attåt saksdokumenta.

Fram mot 2014 hadde me eit større uttak av hjort. Det året, hadde eg 20 daa attlegg. Då greidde eg å etablara enga med betre resultat enn no, etter at hjortestammen har vorte sleppt så mykje opp att. Bil-påkøyrslar har også auka no dei siste åra. 7 stk. som måtte bota med livet i 2018, meir i 2017. Det er ein dyr og lite human måte å beskatta viltet på. Det kan ved uheldige omstende verta ei meir alvorleg

ulukke, t.d. i samband med møte eller unna manøver. Ein reduksjon av stammen er eit godt førebyggjande tiltak.

Ved eine vårteljinga i år, talde me 117 dyr. Ved tidlegare rådspørjing med Direktoratet for vilt og ferskvassfisk, sa dei at det skulle godt gjærast å sjå meir enn halve stammen på teljingar. Dei sa att det var vanskeleg å sjå bukkar på vårteljing. Det er erfaringa her og.

Berre på Straume, kunne det no i vinter, på sein ettermiddag og tidleg kveld, vera flokkar på mellom 20 og 30 dyr ute å beita på enga minst tre ulike lokalitetar samstundes.

Dersom ein ser på kartet, kan geografien gje ei forklåring på tettleiken av hjort her. Det er ei halvøy som hjorten har som transittplass når han trekkjer til og frå Radøy i nord. Det er oppservert vandrande hjort på fortauet på Fosenstraumbrua på nattetid. Når det då er godt gras her og lite sau, er dette ein stad hjorten gjerne held seg, i staden for å trekkja vidare.

Direktoratet for vilt og ferskvassfisk sa at det årlege uttaket, måtte vera over 40% for å få reell reduksjon av stammen, og jamn avskyting av alle slags dyr i stammen. Då meiner me, at her trengs ei årleg avskyting på oppunder 80 dyr i minst 3 år framover. Eg har ikkje så sterke meininger om fordeling av dyr i tildelingane, men er skeptisk til eksperimentering. Eg referera kva dei sa hjå direktoratet for snart 20 år sidan. Jamn avskyting av heile stammen, er også det dei andre i valdet har mest tru på. Eg trur at å halda på stamkoller kan vera eit poeng. Dei legg beslag på eit visst revir. Dersom me skyt ut ei slik, kan det flytta to unge inn att, på same området.

Eit framtidig mål for storleik på hjortestammen i Nordanger krinsen bør ikkje overstiga 80 overvintrande dyr. Då bør vår- teljingane, over fleire år, liggja stabilt, på 45-50 dyr under gode tilhøve.

Eg tek med data frå hjorteteljingane som eg og sonen gjennomførde for Nordanger vågen hjortevald no i år.

Teljekorps: Hogne og Joar Straume

1. teljing laurdag 4. april:

Vær: Sludd med vind ifrå sør. Etter midnatt litt lettare.

Straume jaktfelt: 52 dyr av desse var det sikker observasjon på 8 kalvar og 1 bukk

Soltveit jaktfelt: 19 dyr.

Nordanger jaktfelt 10 dyr

Mjøs jaktfelt 17 dyr

Sum 98 dyr

2. teljing 18.april:

Vær: Stjerneklår himmel og lite vind.

Straume jaktfelt 52 dyr

Soltveit jaktfelt 34 dyr

Nordanger jaktfelt 12 dyr

Mjøs jaktfelt 19 dyr

Sum: 117 dyr

Det var spreidd husdyrgjødsele på ein del areal på Straume, Soltveit og Nordanger. Denne gongen gjekk hjorten i fleire flokkar på opptil 17 dyr. Det var også mindre grupper og einskiltdyr. Fyrste teljinga var dei største gruppene berre 6 dyr. Elles, var det mest spreidde dyr då.

På siste teljinga var det 27 dyr berre på vårt bruk. Då får me å takast med i vekstsesongen på forholdsvis avgrensa areal!

Eg legg ved litt bilete som syner dyrking, etablering og hausting av eng. Eg er også aktiv jeger og har stor glede av alle delar av prosessen fram til hjortekjøtet er middagsmat i ulike rettar. For oss er kjøtet frå hjort gode matopplevingar og matauk. Men dersom jobben med å regulera ned stammen vert utsett, vert det ein stor jobb i dei årstid der drifta og produksjonskvardagen på garden er hektisk.

Eg veit at det vert utfordrande overfor regelverk og føresegner, å ta ut så mykje dyr på eit areal på 12 kvadratkilometer. Men der pliktar kommunal forvaltning å henta inn naudsynte dispensasjonar og særordninga ifrå fylkesmann og direktorat, fram til ein har fått herredøme over situasjonen og har kome ned i ein stabil hjortestamme som er til å leva med. Dette er eit viktig rammevilkår for næringa, der lokale styresmakter kan leggje til rette. Optimal forproduksjon til mjølkekyr, er eit av dei viktigaste elementa i ei lønsam og forsvarleg drift, for oss som skal driva dette som profesjonell næringsverksemd der me både skal ha ei forsvarleg inntekt og kunna forrente investeringar.

Vonar det vert sett igong naudsynte tiltak, innafor ordiner jakt, for å starta nedregulering av hjortestammen allereie til fyrstkomande haust. Eg forutset at dette skrivet med vedlegg, vert distribuert til dei folkevalde organ som skal ha hand om og kan påverka saka. Eg sender kopi til vald formannen og Radøy bondelag.

Med helsing Hogne Straume oppsitjar på gnr.493/bnr.5 agronom og mjølkeprodusent